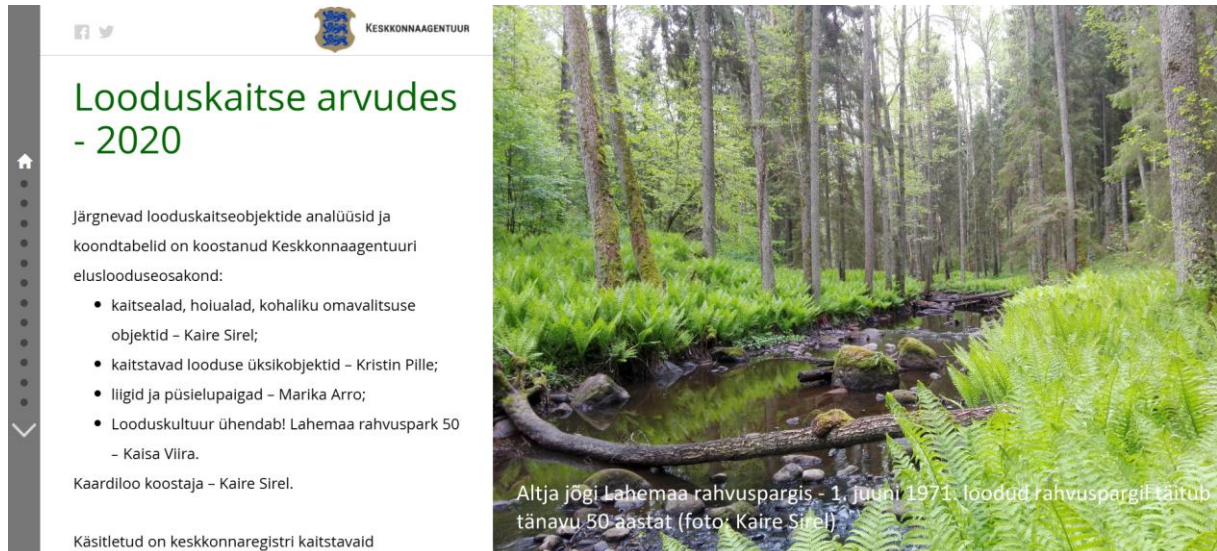

Looduskaitse arvudes – 2020

NB! Tehnilise lahenduse kasutuselt kadumise tõttu 2026. aasta veebruaris, on kaardilugu asendatud pdf failiga.

Kaardiloo põhjal tehtud faili koostaja – Kaire Sirel.

The screenshot shows a web page with the following content:

- Logo of Keskkonnaagentuur (Environment Agency) and social media icons.
- Section title: **Looduskaitse arvudes - 2020**
- Text: Järgnevad looduskaitseobjektide analüüsid ja koondtabelid on koostanud Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakond:
- List of objects and managers:
 - kaitsealad, hoiualad, kohaliku omavalitsuse objektid – Kaire Sirel;
 - kaitstavad looduse üksikobjektid – Kristin Pille;
 - liigid ja püsielupaigad – Marika Arro;
 - Looduskultuur ühendab! Lahemaa rahvuspark 50 – Kaisa Viira.
- Text: Kaardiloo koostaja – Kaire Sirel.
- Text: Käsitletud on keskkonnaregistri kaitstavaid

The photo shows a forest stream with a fallen log in the foreground. The caption reads: "Altja jõgi Lahemaa rahvusparkis - 1. juuni 1971. loodud rahvuspargil täitub tänava 50 aastat (foto: Kaire Sirel)".

Järgnevad looduskaitseobjektide analüüsid ja koondtabelid on koostanud Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakond:

- kaitsealad, hoiualad, kohaliku omavalitsuse objektid – Kaire Sirel;
- kaitstavad looduse üksikobjektid – Kristin Pille;
- liigid ja püsielupaigad – Marika Arro;
- Looduskultuur ühendab! Lahemaa rahvuspark 50 – Kaisa Viira.

Kaardiloo koostaja – Kaire Sirel.

Käsitletud on keskkonnaregistri kaitstavaid loodusobjekte seisuga 31. detsember 2020. Analüüsid on teostatud MapInfo programmis, pindalad on arvatatud [Cartesiuse meetodil](#).

Lühikokkuvõte

31. detsembri 2020. aasta seisuga oli Eestis kokku **3951** kaitstavat loodusobjekti kogupindalaga **1 612 686 ha**. Sulgudes on toodud objektide arvu ja pindala erinevus võrreldes 2019. aastaga (28↑; 1389 ha↑) s. t et 2020. aastal lisandus 28 objekti ja kaitsealune pindala kasvas 1389 ha võrra.

Täpsem jagunemine tüüpide kaupa on järgmine:

Objektitüüp	Arv	Arvu muutus	Pindala (ha)	Pindala muutus (ha)
looduskaitseala	231	↔	395 495	384 ↑
maastikukaitseala (MKA)	156	2↑	187 152	145 ↑
MKA eritüüp: park, puistu	470	42↓	4146	74 ↓
rahvuspark	6	↔	199 738	↔
uuendamata kaitsekorruga ala	38	21↓	3035	352 ↓
hoiuala	319	↔	728 453	268 ↓
püsielupaik	1633	80↑	93 839	1673 ↑
KOV loodusobjekt	22	1↓	3206	236 ↓
kaitstav looduse üksikobjekt	1076	10↑	1193	50 ↑

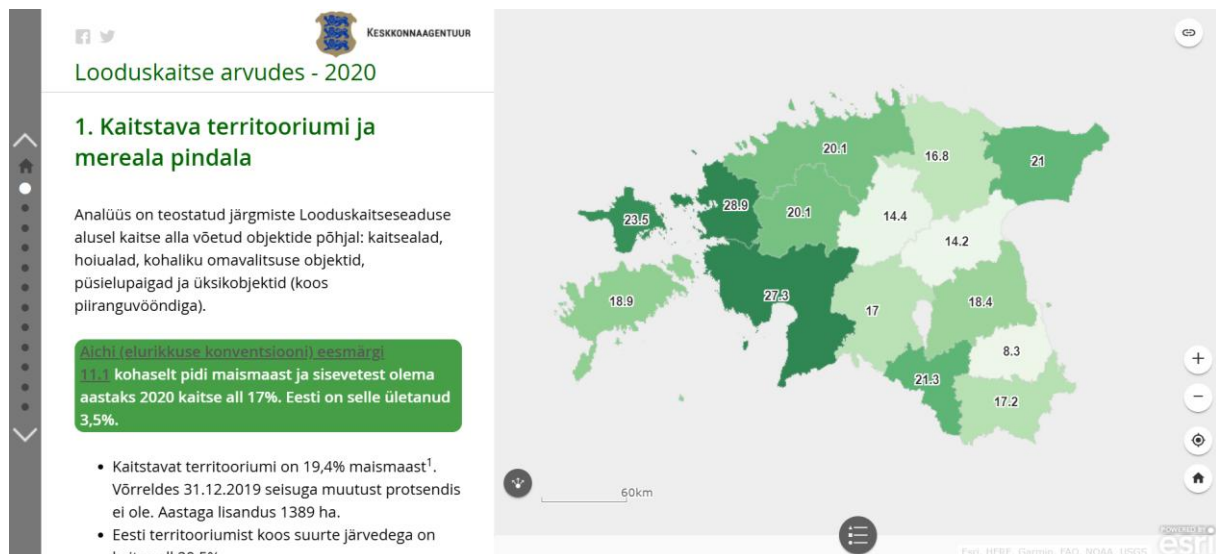
Terminid:

- **akvatoorium** – territoriaalmeri koos suurte järvedega (Võrtsjärv, Lämmijärv, Peipsi, ja Pihkva järv);
- **kogu Eesti mereala** – territoriaalmeri koos majandusvööndiga;
- **majandusvöönd** – väljaspool territoriaalmerd asuv ja viimasega külgnev mereala;
- **territoorium** – maa-ala koos väiksemate veekogudega;
- **territoriaalmeri** – rannikuvesi ja territoriaalmeri (mereala rannajoonest kuni territoriaalmere välispiirini).

Sisukord

Lühikokkuvõte	2
Kaitstava territooriumi ja mereala pindala	4
Kaitstava territooriumi osakaal kohalikes omavalitsustes	5
Muutused kaitsealade nimistus ja kaitsealade pindalad maakondade arvestuses (tabel 1).....	6
Kaitsealade arv maakondade kaupa (tabel 2)	8
Muutused hoiualade nimistus ja pindalad maakondade arvestuses (tabel 3)	9
Püsielupaikade pindalad maakondade kaupa (tabel 4).....	10
Püsielupaikade arv maakondade kaupa (tabel 5).....	11
Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid omavalitsuste kaupa (tabel 6)	12
Muutused kaitstavate looduse üksikobjektide nimistus, arv ja pindala objektitüüpide kaupa (tabel 7)	13
I kaitsekategooria liikide leiukohad (tabel 8) ja kaitsealuste liikide arv.....	14
Looduskultuur ühendab! Lahemaa rahvuspark 50	15
Statistilised ülevaated 1999-2019	17

Kaitstava territooriumi ja mereala pindala

Analüüs on teostatud järgmiste Looduskaitseaduse alusel kaitse alla võetud objektide põhjal: kaitsealad, hoiualad, kohaliku omavalitsuse objektid, püsielupaigad ja üksikobjektid (koos piiranguvööndiga).

Aichi (elurikkuse konventsiooni) eesmärgi 11.1 kohaselt pidi maismaast ja sisevetest olema aastaks 2020 kaitse all 17%. Eesti on selle **ületanud 3,5%**.

Maakond	Kaitstava territooriumi muutus (ha)	Kaitstava territooriumi pindala (ha)	% maakonna pindalast
Harjumaa	206↓	86901	20,1
Hiiumaa	6↑	24286	23,5
Ida-Virumaa	102↑	62502	21
Jõgevamaa	38↑	36019	14,2
Järvamaa	282↑	38504	14,4
Läänemaa	45↑	52384	28,9
Lääne-Virumaa	82↑	62043	16,8
Põlvamaa	51↑	15049	8,3
Pärnumaa	306↑	147932	27,3
Raplamaa	24↑	55582	20,1
Saaremaa	411↑	55464	18,9
Tartumaa	47↑	61699	18,4
Valgamaa	12↑	40780	21,3
Viljandimaa	175↑	58285	17
Võrumaa	7↑	47732	17,2
kokku maismaa	1382↑	845160	19,4

Kaitstava territooriumi pindala maakondades ja muutus võrreldes 2019. aastaga

- Kaitstavat territooriumi on 19,4% maismaast¹. Võrreldes 31.12.2019 seisuga muutust protsendis ei ole. Aastaga lisandus 1389 ha.
- Eesti territooriumist koos suurte järvedega on kaitse all 20,5%.
- Territoriaalmerest² on kaitse all 27%, lisandus 2 ha.
- Suured järved (Peipsi- ja Lämmijärv, Võrtsjärv) on kaitse all 44% ulatuses³, lisandus 5 ha.
- Kogu vee-alast⁴ (meri territoriaalmeri välispiirini+suured järved) on kaitse all 767 526 ha ehk 28%.
- Mereala koos majandusvööndiga⁶ on kaitstud 18,7 % ulatuses.

- Kaitsealust pinda on Eestis kokku 1 612 686 ha, see on 23% Eesti pindalast⁵ (koos territoriaalmerega). Aastaga on pindala suurenenud 1389 ha.

31.12.2020 seisuga on Eestis kaitse all **684 574 ha** ehk **27,2%** rannikuveest ja territoriaalmerest. Aastaga lisandus 2 ha.

Majandusvööndisse ei ole Eestis ühtki kaitseala moodustatud. Siiski arvutatakse teatud näitajaid kaitsealuse pindala suhtarvuga kogu mereala (sealhulgas majandusvöönd) pindalasse. **Kogu Eesti merealast, s.t kui protsent arvutada koos majandusvööndiga, on kaitse all 18,7%.**

ÜRO säästva arengu eesmärgiks 14.5 ja **Aichi eesmärgiks 11.2** oli seatud aastaks 2020 vähemalt 10% mereala kaitse. See on Eestis **ületatud 8,7% võrra.**

Märkused

¹ maismaa pindala on 4 346 532 ha (allikas: Maaamet detsember 2017)

² sisemere ja territoriaalmer pindala on 2 513 958 ha (allikas: Maaamet detsember 2017)

³ suurte järvede pindala on 187 128 ha (allikas: Maaamet detsember 2017)

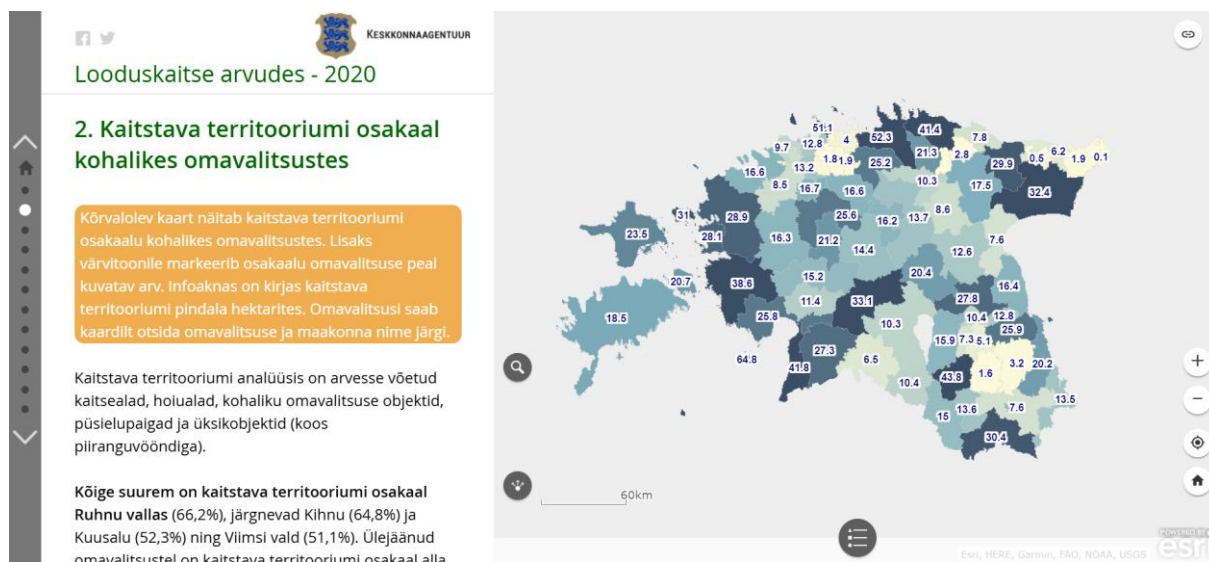
⁴ veeala on Peipsi- ja Lämmijärv, Võrtsjärv ning Läänemeri riigipiirini, veeala pindala on 2 701 091 ha (allikas: Maaamet detsember 2017);

⁵ Eesti kogupindala (maismaa ja vee-ala kokku) on 7 047 623 ha (allikas: Maaamet detsember 2017);

⁶ mereala pindala koos majandusvööndiga on 3 662 000 ha (allikas: Eesti Looduse Infosüsteem - EELIS, 2020)

NB! Omavahel kattuvate objektide ülekatted on eelnevalt eemaldatud.

Kaitstava territooriumi osakaal kohalikes omavalitsustes

Kaart näitab kaitstava territooriumi osakaalu kohalikes omavalitsustes. Lisaks värvitoonile markeerib osakaalu omavalitsuse peal kuvatav arv. Infoaknas on kirjas kaitstava territooriumi pindala hektarites. Omavalitsusi saab kaardilt otsida omavalitsuse ja maakonna nime järgi.

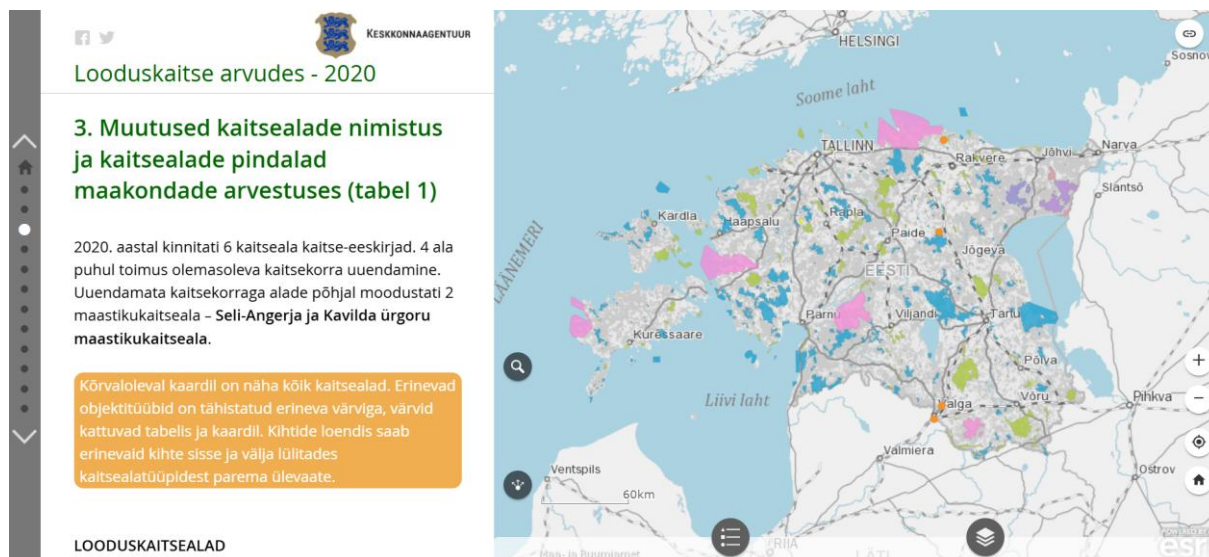
Kaitstava territooriumi analüüsis on arvesse võetud kaitsealad, hoiualad, kohaliku omavalitsuse objektid, püsilupaigad ja üksikobjektid (koos piiranguvööndiga).

Kõige suurem on kaitstava territooriumi osakaal Ruhnu vallas (66,2%), järgnevad Kihnu (64,8%) ja Kuusalu (52,3%) ning Viimsi vald (51,1%). Ülejäänud omavalitsustel on kaitstava territooriumi osakaal alla poole omavalitsuse territooriumist.

Kaitsealuse territooriumi osakaal on kõige väiksem ehk alla 1% Kohtla-Järve linnas, Sillamäe linnas, Maardu linnas ja Narva linnas ning Jõhvi vallas. Narva linna piiridesse ei ole arvestatud Narva jõge ja sellel paikneva looduskaitsealade alasid.

Keskmiselt on kaitse all 17,5% omavalitsuse territooriumist.

Muutused kaitsealade nimistus ja kaitsealade pindalad maakondade arvestuses (tabel 1)

Looduskaitse arvudes - 2020

3. Muutused kaitsealade nimistus ja kaitsealade pindalad maakondade arvestuses (tabel 1)

2020. aastal kinnitati 6 kaitseala kaitse-eeskirjad. 4 ala puhul toimus olemasoleva kaitsekorra uuendamine. Uuendamata kaitsekorraga alade põhjal moodustati 2 maastikukaitseala – Seli-Angerja ja Kavilda ürgoru maastikukaitseala.

Kõrvaloleval kaardil on näha kõik kaitsealad. Erinevad objektitüübid on tähistatud erineva värviga, värvid kattuvad tabelis ja kaardil. Kihide loendis saab erinevaid kihte sisse ja välja lülitades kaitsealade tüüpidest parema ülevaate.

LOODUSKAITSEALAD

2020. aastal kinnitati 6 kaitseala kaitse-eeskirjad. 4 ala puhul toimus olemasoleva kaitsekorra uuendamine. Uuendamata kaitsekorraga alade põhjal moodustati 2 maastikukaitseala – **Seli-Angerja** ja **Kavilda ürgoru maastikukaitseala**.

Kaardil on näha kõik kaitsealad. Erinevad objektitüübid on tähistatud erineva värviga, värvid kattuvad tabelis ja kaardil.

LOODUSKAITSEALAD

2020. aastal kinnitati uuendati 2 looduskaitseala kaitse-eeskirju (Paadenurme ja Abruca). Looduskaitsealade arv aastaga ei muutunud (231). Tehniliselt korrigeeriti Välgi, Rubina ja Avaste looduskaitseala piire. **Looduskaitsealade kogupindala kasvas 384 ha võrra.**

MAASTIKUKAITSEALAD

2020. aastal kinnitati 4 maastikukaitseala kaitse-eeskirjad. Lisandus 2 maastikukaitseala (Seli-Angerja, Kavilda ürgoru). Maastikukaitsealade arv suurenes kokku 154-lt 156-le. Muudeti Pakri maastikukaitseala eeskirja tingimusi. Kahe ala puhul uuendati kaitsekorda ja muudeti piire (Kullamäe, Varesemägede). Tehniliselt korrigeeriti Jalase maastikukaitseala piiri. **Maastikukaitsealade kogupindala suurenes 145 ha võrra.**

MAASTIKUKAITSEALA ERITÜÜP: PARGID JA PUISTUD

2020. aastal muudeti Ervita, Karinu, Seidla ja Väinjärve mõisa pargi piire Järva maakonnas. Kaitse alt arvati välja puistu Rannametsa jõe lammimets (KLO1200335) Pärnu maakonnas, 10 Tallinna linna kaitsealust parki, 5 Võru, 14 Jõgeva ja 17 Valga maakonna kaitsealust parki ning puistut. Kokku vähenes parkide ja puistute arv 512-lt 470-le. **Parkide pindala vähenes kokku 74 ha võrra.**

RAHVUSPARGID

Rahvusparkide arv ja pindala 2020. aastal ei muutunud. Eestis on 6 rahvusparki kogupindalaga **244 069 ha**.

NB! Kuni Alutaguse rahvusparki kaitse-eeskirja kehtima hakkamiseni 1.01.2021 kehtisid rahvusparki jäävate kaitsealade (Mäetaguse maastikukaitseala, Narva jõe ülemjooksu hoiuala, Agusalu looduskaitseala, Jõuga maastikukaitseala, Smolnitsa maastikukaitseala, Puhatu looduskaitseala, Muraka looduskaitseala, lisaku maastikukaitseala, Kurtna maastikukaitseala, Struuga maastikukaitseala, Selisoo looduskaitseala) kaitse-eeskirjad. Seega käesolevas kokkuvõttes on kajastatud veel eelnev seis. Kuna 31.12.2020 seisuga kehtisid eraldi alade eeskirjad, ei kajastu rahvusparkide pindala suurenemine Tabelis 1. Rahvusparkide pindala ilma Alutaguse rahvuspargita on **199 738 ha**.

UUENDAMATA KAITSEKORRAGA ALAD

Uute kaitse-eeskirjade kinnitamisega liideti 2 ala hoiualade, loodus- ja maastikukaitsealade koosseisu: Kavilda ürgorg (KLO1000488) ja Seli-Angerja servamoodustised (KLO1000036). Kaitse alt arvati välja Liigikaitseala (Tõstamaa) (KLO1000021) ja Marjalaid (KLO1000529). 5 objekti puhul täpsustati objekti tüüpi koos kaitse alt välja arvamiseega: Kaubi kaasik, Holdre männikud, Oore männikud, Riidaja männikud, Vaitka männik. Kaheteistkümne objekti puhul täpsustati objekti tüüpi (üksikobjektiks ja puistuks): Lüütre org, Aruküla koopad, Tori põrgu, Vardja aluskivimi paljand, Viruorg, Vetiku allikad; Vetiku Sõeoru allikad e. Vanajärve allikad, Jõepere veskiallikad (Kalevipoja allikad), Vellavere Külajärv; (Vellavere järv), Rebase ja Tori tammikud, Kalmistu paljand; (Tartu devoni paljand), Jänedä allikad, Pärdi mägi. **Uuendamata kaitsekorraga alade arv vähenes 21 võrra (59-lt 38-le) ja pindala 352 ha.**

Tabel 1 annab ülevaate kaitsealade (rahvuspargid, looduskaitsealad, maastikukaitsealad (looduspargid), maastikukaitseala eritüübina pargid, arboreetumid ja puistud) pindaladest maakondade kaupa. Eraldi on esitatud kaitsealuse akvatooriumi* pindala, mis on vajalik ebatäpsuste vältimiseks kaitsealuse pindala protsendi arvutamisel maakonna või Eesti pindala suhtes. Parkide puhul on oluline silmas pidada seda, et mitmed kaitsealused pargid jäävad kaitsealadele. Tabelis 1 on parkide puhul välja jäetud need, mis jäävad mõne teise kaitseala territooriumile, et oleks võimalik summeerida kaitsealade pindala.

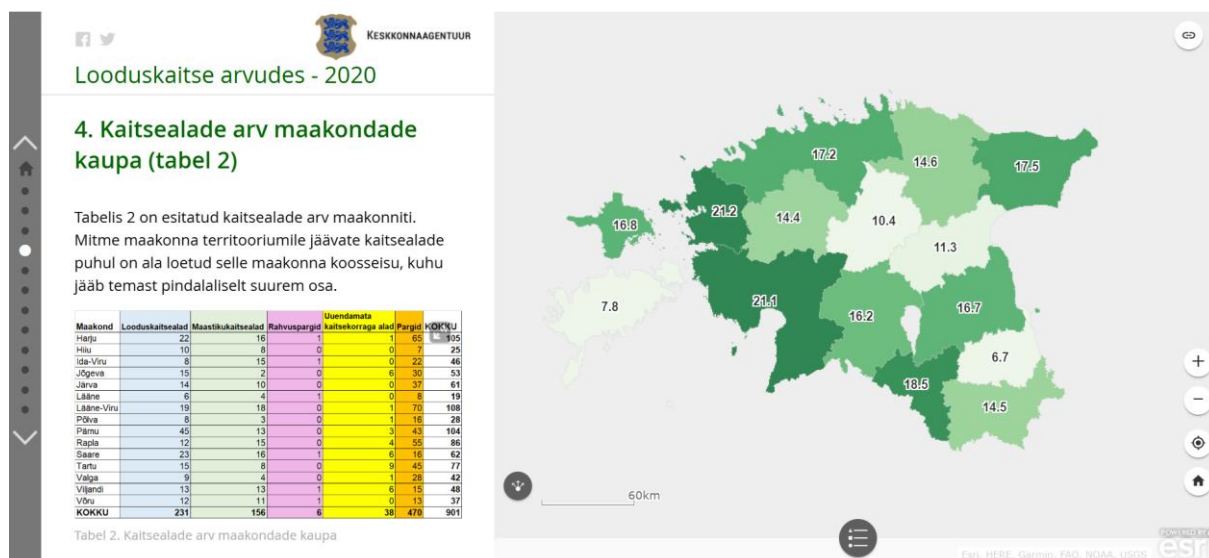
Maakond	Looduskaitsealad		Maastikukaitsealad		Rahvuspargid		Uuendamata kaitsekorraga alad		Pargid	KOKKU	KOKKU
	maismaa	akvat	maismaa	akvat	maismaa	akvat	maismaa	akvat			
Harju	30013	8	18326	1822	25361	-	8	0	690	74398	1830
Hiiu	11541	3012	5732	5977	0	0	0	0	73	17347	8989
Ida-Viru	44157	0	7669	22	44331	0	0	0	182	52008	22
Jõgeva	24273	0	4170	0	0	0	42	0	269	28754	0
Järva	8555	0	19135	0	0	0	0	0	233	27923	0
Lääne	20048	5955	7861	1305	10400	27296	0	0	200	38509	34556
Lääne-Viru	19940	3203	10904	492	22483	26938	181	0	538	54046	30633
Põlva	9053	6087	2281	0	0	0	713	0	211	12258	6087
Pärnu	84577	10542	10022	768	19368	0	208	0	263	114438	11309
Rapla	20352	0	18141	0	0	0	825	0	437	39755	0
Saare	9704	3813	4786	358	7648	16234	657	0	63	22859	20405
Tartu	45336	6423	10081	0	0	0	94	0	499	56010	6423
Valga	4289	0	25222	0	5624	0	83	0	270	35488	0
Viljandi	17192	0	6277	0	31640	0	225	0	99	55433	0
Võru	7421	0	25803	0	6745	0	0	0	118	40087	0
maismaa	356452		176409		129270		3035		4146	669313	
akvat		39042		10743		70468		0			120254
KOKKU		395495		187152		199738		3035			789567

Tabel 1. Kaitsealade pindalad maakondade arvestuses kaitseala tüüpide kaupa

NB! Lahemaa rahvusparki akvatoorium on andmerea parema jälgitavuse huvides arvestatud jätkuvalt Lääne-Virumaa kaitstava akvatooriumi hulka, kuigi suurem osa sellest jääb nüüdseks Harjumaale, samuti sisaldab Matsalu RP Läänemaa akvatooriumi pindala ka Pärnumaale jäävat osa.

Tabelis on rahvusparkide pindala esitatud ilma Alutaguse rahvuspargita kuna rahvusparki kuuluvad kaitsealad kehtivad eraldiseisvalt ühtse kaitse-eeskirja kinnitamiseni. NB! Alutaguse kaitse-eeskiri kinnitati 1. jaanuarist 2021 ja muudatused kajastuvad järgmise aasta kokkuvõttes.

Kaitsealade arv maakondade kaupa (tabel 2)

Tabelis 2 on esitatud kaitsealade arv maakonniti. Mitme maakonna territooriumile jäävate kaitsealade puhul on ala loetud selle maakonna koosseisu, kuhu jääb temast pindalaliselt suurem osa.

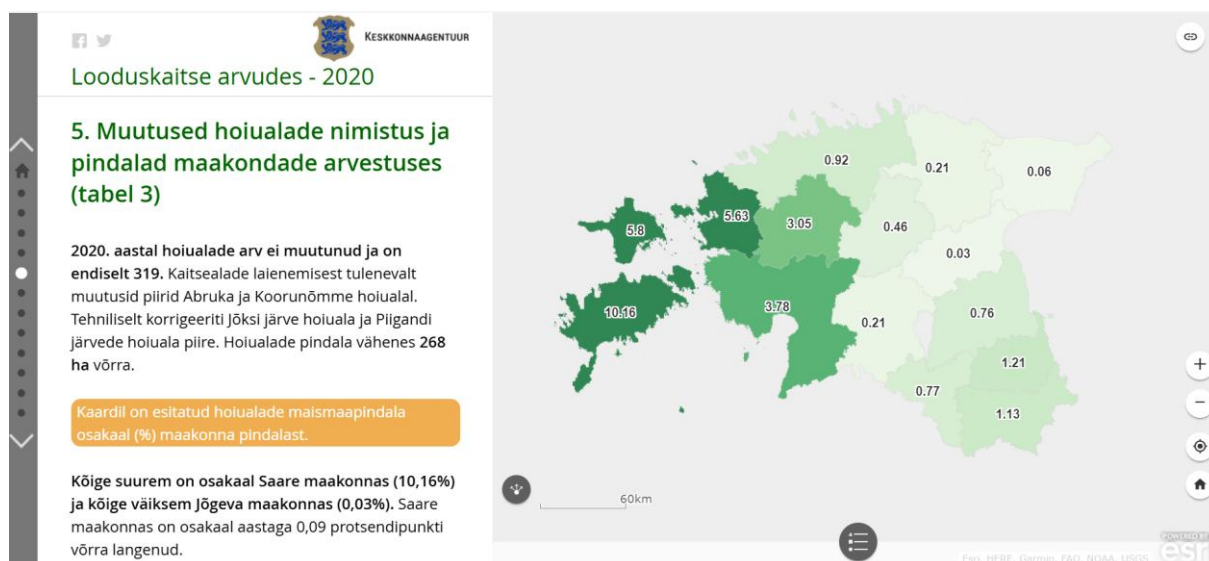
Maakond	Looduskaitsealad	Maastikukaitsealad	Rahvuspargid	Uuendamata kaitsekorruga alad	Pargid	KOKKU
Harju	22	16	1	1	65	105
Hiiu	10	8	0	0	7	25
Ida-Viru	8	15	1	0	22	46
Jõgeva	15	2	0	6	30	53
Järva	14	10	0	0	37	61
Lääne	6	4	1	0	8	19
Lääne-Viru	19	18	0	1	70	108
Põlva	8	3	0	1	16	28
Pärnu	45	13	0	3	43	104
Rapla	12	15	0	4	55	86
Saare	23	16	1	6	16	62
Tartu	15	8	0	9	45	77
Valga	9	4	0	1	28	42
Viljandi	13	13	1	6	15	48
Võru	12	11	1	0	13	37
KOKKU	231	156	6	38	470	901

Tabel 2. Kaitsealade arv maakondade kaupa

Teemakaardil on maakonnad eristatud kaitsealade pindala osakaalu järgi (vt andmeid [tabel 1](#)). Kaardil klikates avanevas infoaknas näeb konkreetse maakonna arvandmeid.

Kaitsealade osakaal on kõige suurem Lääne maakonnas (21,2%). Arvuliselt kõige rohkem kaitsealaid on Lääne-Viru maakonnas – 108, järgnevad Harju 105 ja Pärnu maakond 104 kaitsealaga.

Muutused hoiualade nimistus ja pindalad maakondade arvestuses (tabel 3)

2020. aastal hoiualade arv ei muutunud ja on endiselt 319. Kaitsealade laienemisest tulenevalt muutusid piirid Abruka ja Koorunõmme hoiualal. Tehniliselt korrigeeriti Jõksi järve hoiuala ja Piigandi järvede hoiuala piire. Hoiualade pindala vähenes **268 ha** võrra.

Kaardil on esitatud hoiualade maismaapindala osakaal (%) maakonna pindalast.

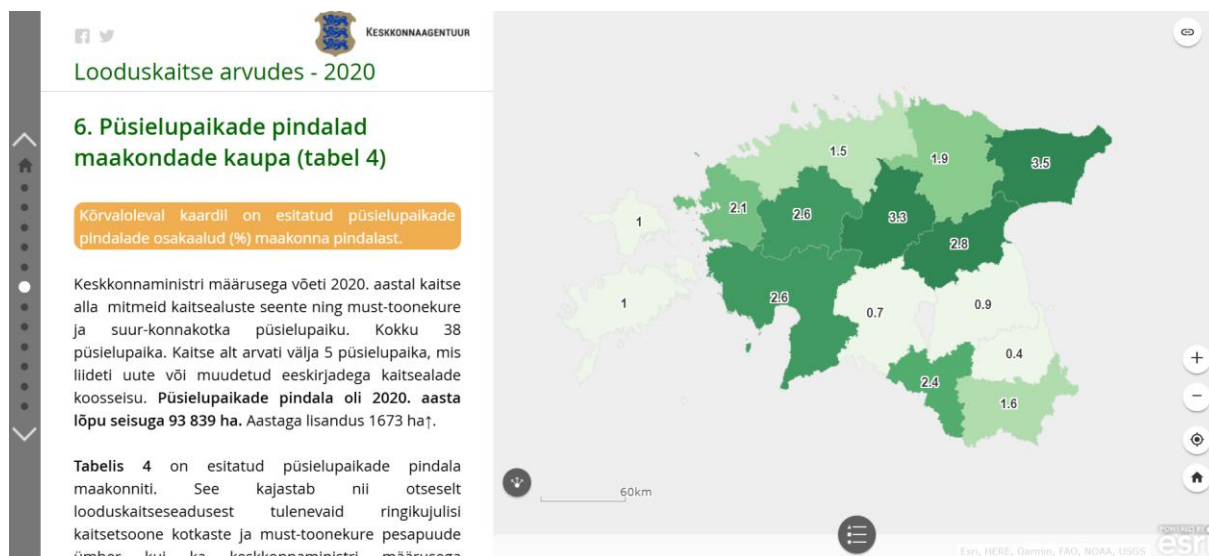
Kõige suurem on osakaal Saare maakonnas (10,16%) ja kõige väiksem Jõgeva maakonnas (0,03%). Saare maakonnas on osakaal aastaga 0,09 protsendipunkti võrra langenud.

Tabelis 3 on toodud andmed hoiualade arvu ja pindalade, sealhulgas akvatooriumi suuruse kohta.

Maakond	Arv	Pindala (ha)	
		maismaa	akvat
Harju	26	3972	18880
Hiiu	17	5992	64254
Ida-Viru	6	174	16341
Jõgeva	7	83	12367
Järva	10	1217	0
Lääne	14	10220	76758
Lääne-Viru	14	793	70
Põlva	19	2198	19
Pärnu	39	20492	112843
Rapla	29	8422	0
Saare	69	29850	293919
Tartu	18	2557	24613
Valga	21	1484	199
Viljandi	4	721	16832
Võru	26	3133	50
maismaa		91307	
akvat			637146
KOKKU	319		728453

Tabel 3. Hoiualade pindalad maakondade kaupa

Püsielupaikade pindalad maakondade kaupa (tabel 4)

Kaardil on esitatud püsielupaikade pindalade osakaalud (%) maakonna pindalast.

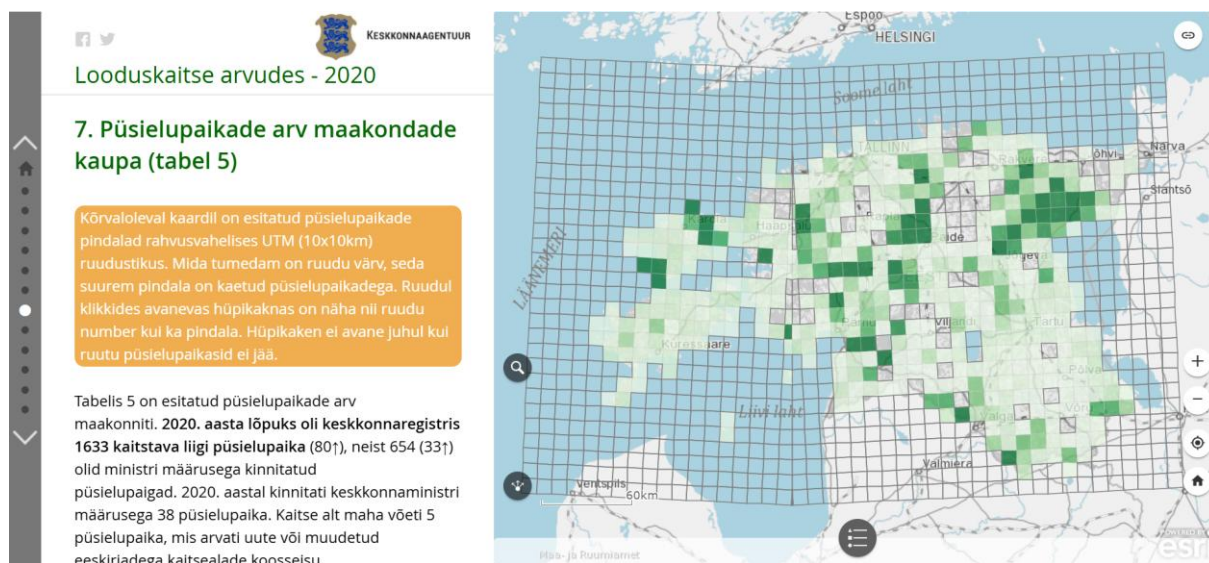
Keskkonnaministri määrusega võeti 2020. aastal kaitse alla mitmeid kaitsealuste seente ning must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaiku. Kokku 38 püsielupaika. Kaitse alt arvati välja 5 püsielupaika, mis liideti uute või muudetud eeskirjadega kaitsealade koosseisu. **Püsielupaikade pindala oli 2020. aasta lõpu seisuga 93 839 ha.** Aastaga lisandus 1673 ha↑.

Tabelis 4 on esitatud püsielupaikade pindala maakonniti. See kajastab nii otseselt looduskaitsealadest tulenevaid ringikujulisi kaitsetsoone kotkaste ja must-toonekure pesapuude ümber kui ka keskkonnaministri määrusega vastuvõetud püsielupaiku.

Maakond	Pindala (ha)	
	maismaa	akvatoorium
Harjumaa	6380	80
Hiiumaa	1064	8747
Ida-Virumaa	10342	
Jõgevamaa	7175	
Järvamaa	8852	
Läänemaa	3738	711
Lääne-Virumaa	7179	2
Põlvamaa	658	
Pärnumaa	13827	3
Raplamaa	7214	
Saaremaa	3017	584
Tartumaa	3158	
Valgamaa	4536	
Viljandimaa	2246	1
Võrumaa	4325	
maismaa	83712	
akvat		10128
KOKKU	93839	

Tabel 4. Püsielupaikade pindalad maakondade kaupa

Püsielupaikade arv maakondade kaupa (tabel 5)

Kaardil on esitatud püsielupaikade pindalad rahvusvahelises UTM (10x10km) ruudustikus. Mida tumedam on ruudu värv, seda suurem pindala on kaetud püsielupaikadega. Ruudul klikkides avanevas hüpikaknas on näha nii ruudu number kui ka pindala. Hüpikaken ei avane juhul kui ruutu püsielupaikasid ei jää.

Tabelis 5 on esitatud püsielupaikade arv maakonniti. **2020. aasta lõpuks oli keskkonnaregistris 1633 kaitstava liigi püsielupaika** (80↑), neist 654 (33↑) olid ministri määrusega kinnitatud püsielupaigad. 2020. aastal kinnitati keskkonnaministri määrusega 38 püsielupaika. Kaitse alt maha võeti 5 püsielupaika, mis arvati uute või muudetud eeskirjadega kaitsealade koosseisu.

Maakond	Arv	
	kokku	neist ministri määrusega
Harjumaa	129	56
Hiiumaa	60	29
Ida-Virumaa	130	59
Jõgevamaa	92	49
Järvamaa	73	27
Läänemaa	85	32
Lääne-Virumaa	90	43
Põlvamaa	60	30
Pärnumaa	235	82
Raplamaa	89	47
Saaremaa	157	68
Tartumaa	246	71
Valgamaa	83	38
Viljandimaa	85	28
Võrumaa	83	42
KOKKU	1633	654

Tabel 5. Püsielupaikade arv maakondade kaupa

Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid omavalitsuste kaupa (tabel 6)

KESKKONNAAGENTUUR

Looduskaitse arvudes - 2020

8. Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid omavalitsuste kaupa (tabel 6)

31.12.2020 seisuga on registrisse kantud 22 kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavat loodusobjekti.

2020. aastal toimus Pahnimäe maastikukaitseala piiri tehniline korrigeerimine ning registrisse esitati Riigikohtu kohtuasja 3-17-5639 otsusega „Jöelähtme Vallavolikogu 16. veebruari 2017. a otsus kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekti kaitse alla võtmise kohta“ tühistamine. Objektide pindala on kokku 3206 ha. Pindala vähenes 236 ha võrra.

Kõrvaloleval kaardil on nähtavad kõik kohaliku omavalitsuse kaitstavad loodusobjektid. Punase värvi kaardil on kujutatud kaitse alt välja arvatud Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekt (KLO5000023).

31.12.2020 seisuga on registrisse kantud 22 kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavat loodusobjekti.

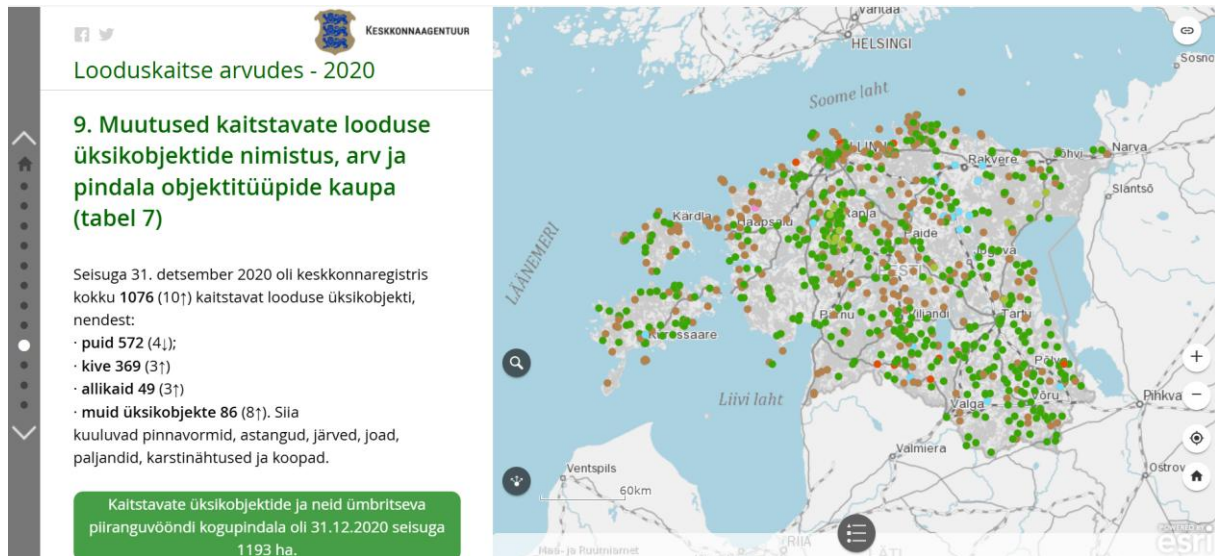
2020. aastal toimus Pahnimäe maastikukaitseala piiri tehniline korrigeerimine ning registrisse esitati Riigikohtu kohtuasja 3-17-5639 otsusega „Jöelähtme Vallavolikogu 16. veebruari 2017. a otsus kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekti kaitse alla võtmise kohta“ tühistamine. Objektide pindala on kokku **3206** ha. **Pindala vähenes 236 ha võrra.**

Kaardil on nähtavad kõik kohaliku omavalitsuse kaitstavad loodusobjektid. Punase värvi kaardil on kujutatud kaitse alt välja arvatud Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstav Ruu loodusobjekt (KLO5000023).

Maakond	Omavalitsus	arv	pindala (ha)
Harjumaa	Kuusalu vald	1	470
Harjumaa	Rae vald	1	0
Harjumaa	Tallinna linn	3	322
Harjumaa	Viimsi vald	6	1380
Hiiumaa	Hiiumaa vald	2	5
Järvamaa	Paide linn	1	755
Lääne-Virumaa	Rakvere vald	1	19
Saaremaa	Muhu vald	3	34
Tartumaa	Elva vald	2	6
Võrumaa	Antsla vald	2	215
KOKKU		22	3206

Tabel 6. Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid omavalitsuste kaupa.

Muutused kaitstavate looduse üksikobjektide nimistus, arv ja pindala objektitüüpide kaupa (tabel 7)

Seisuga 31. detsember 2020 oli keskkonnaregistris kokku **1076** (10↑) kaitstavat looduse üksikobjekti, nendest:

- puid 572 (4↓);
- kive 369 (3↑)
- allikaid 49 (3↑)
- muid üksikobjekte 86 (8↑). Siiä kuuluvad pinnavormid, astangud, järved, joad, paljandid, karstinähtused ja koopad.

Kaitstavate üksikobjektide ja neid ümbritseva piiranguvööndi kogupindala oli 31.12.2020 seisuga 1193 ha.

Võrreldes 2019. aasta lõpu seisuga on peamised pindalalised muutused tingitud Pärnumaal uuendamata kaitsekorraga alade käsitlemisest üksikobjektina (Pärdi mägi, Tori põrgu ja Vadja aluskivimi paljand). Samuti võeti kaitse alla mitmeid uusi looduse üksikobjekte Võrumaal ja Järvamaal. Kaitstavate looduse üksikobjektide hävimise või nende looduskaitseväärtuste kadumise tõttu arvati kaitse alt välja kõige rohkem objekte Pärnu ja Rapla maakonnas.

Kaardil on kuvatud kaitstavad looduse üksikobjektid mummukestega, mille peale klõpsates kuvatakse lisainfot.

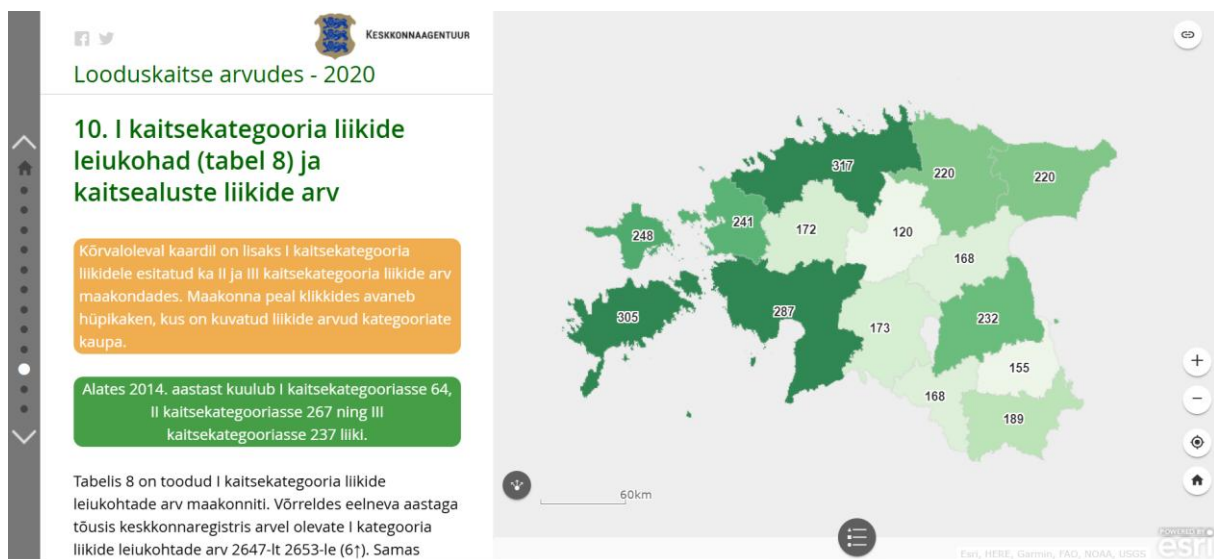
Tabel 7 annab ülevaate kaitstavate looduse üksikobjektide arvust ja nende pindalast maakondade lõikes objektitüüpide kaupa. Eraldi on välja toodud kolm suuremat kaitstavate looduse üksikobjektide tüübirühma:

- puud – selles tüübirühmas käsitletakse üksikpuud, aga ka väiksemaid puudegrupe, salusid ja alleesid;
- kivid – esitatud on üksikute rändrahnude ja väiksemate kivikülvide arv;
- muud – teised kaitstavad looduse üksikobjektid, peamiselt maastikuelemendid nagu allikad, paljandid, koopad, karst jne.

Maakond	Objektitüüp			Kokku	Pindala (ha)
	Puud	Kivid	Muud		
Harjumaa	98	106	30	234	256
Hiiumaa	13	26	3	42	34
Ida-Virumaa	15	8	4	27	25
Jõgevamaa	26	16	7	49	28
Järvamaa	19	27	2	48	12
Läänemaa	9	33	1	43	42
Lääne-Virumaa	40	19	19	78	69
Põlvamaa	27	7	2	36	23
Pärnumaa	47	27	3	77	96
Raplamaa	66	22	25	113	312
Saaremaa	41	22	10	73	71
Tartumaa	59	17	10	86	88
Valgamaa	24	6	5	35	31
Viljandimaa	44	25	9	78	69
Võrumaa	44	8	5	57	37
Kokku	572	369	135	1076	1193

Tabel 7. Kaitstavate looduse üksikobjektide arv ja pindala objektitüüpide kaupa

I kaitsekategooria liikide leiukohad (tabel 8) ja kaitsealuste liikide arv

Kaardil on lisaks I kaitsekategooria liikidele esitatud ka II ja III kaitsekategooria liikide arv maakondades. Maakonna peal klikkides avaneb hüpikaken, kus on kuvatud liikide arvud kategooriate kaupa.

Alates 2014. aastast kuulub I kaitsekategooriasse 64, II kaitsekategooriasse 267 ning III kaitsekategooriasse 237 liiki.

Tabelis 8 on toodud I kaitsekategooria liikide leiukohtade arv maakonniti. Võrreldes eelneva aastaga tõusis keskkonnaregistris arvel olevate I kategooria liikide leiukohtade arv 2647-lt 2653-le (6↑). Samas langes I kategooria loomade leiukohtade arv, seda peamiselt põhjusel, et mitmed lähestikku asuvad kotkaste ja musttoonekure pesad ühendati üheks elupaigaks.

Leiukohad	I kategooria loomad	I kategooria taimed	I kategooria seened ja samblikud
Harjumaa	125	51	25
Hiiumaa	74	88	2
Ida-Virumaa	169	39	14
Jõgevamaa	101	10	3
Järvamaa	63	7	
Läänemaa	139	36	5
Lääne-Virumaa	91	23	73
Põlvamaa	54	5	45
Pärnumaa	320	16	5
Raplamaa	76	13	
Saaremaa	157	83	11
Tartumaa	186	205	48
Valgamaa	73	14	16
Viljandimaa	99	16	10
Võrumaa	71	10	18
KOKKU	1765	613	275

Tabel 8. I kaitsekategooria liikide leiukohad.

Looduskultuur ühendab! Lahemaa rahvuspark 50

KESKKONNAAGENTUUR

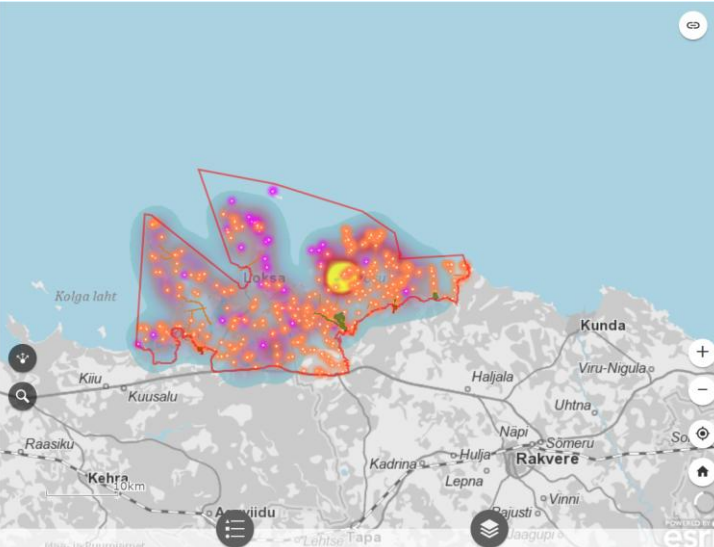
Looduskaitse arvudes - 2020

11. Looduskultuur ühendab! Lahemaa rahvuspark 50

Looduskaitseaduse üheks eesmärgiks lisaks loodusväärtuste kaitsel on ka kultuurilooliselt väärtusliku looduskeskkonna säilitamine. Kõige otsesemalt tegeldakse kultuuriväärtuste kaitsega rahvusparkides, kuid tihedalt loodus- ja kultuuriväärtused põimunud ka näiteks kaitsealuste vanade mõisaparkide või üksikobjektide puhul.

Eestis on moodustatud kuus rahvusparki, millede

Looduskaitse eesmärgiks lisaks loodusväärtuste kaitsele on ka **kultuurilooliselt väärtusliku looduskeskkonna säilitamine**. Kõige otsemalt tegeldakse kultuuriväärtuste kaitsega rahvusparkides, kuid tihedalt on loodus- ja kultuuriväärtused põimunud ka näiteks kaitsealuste vanade mõisaparkide või üksikobjektide puhul.

Eestis on moodustatud kuus rahvusparki, millede kaitset põimuvad omavahel tihedalt loodus, kultuur ja ajalugu. **Lahemaa rahvuspark, mis on Eesti vanim ja ühtlasi suurim rahvuspark, loodi 1. juunil 1971.** ning tähistab tänava oma 50. sünnipäeva. Lahemaa rahvuspark on moodustatud Põhja-Eesti rannikumaastike looduse ja kultuuripärandi kaitseks. Kultuuripärandi kaitse eesmärgiks rakendub eelkõige Lahemaa rahvusparki piiranguvööndi alal, kus asub suures osas inimeste loodud ja kujundatud keskkond.

Kaardivaates on esitatud info Lahemaa rahvusparki kaitsealuste üksikobjektide, mõisaparkide, traditsioonilise maakasutuse, asustusstruktuuri, arhitektuuriväärtuste ning pärandkultuuriobjektide kohta [allikas: EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem): Keskkonnaagentuur, andmed seisuga 26. aprill 2021]. Kaardil on võimalik erinevaid kihte sisse ja välja lülitada ning kaarti suurendades ilmuvad nähtavale väärtuslikeks määratletud hoonete täpsed asukohad.

Lahemaa rahvusparkis Mõisaparkide piiranguvööndis asub neli ajaloolis-kultuurilise väärtusega mõisaansamblit, mille juurde kuuluvad ka parkmetsad ja alleed – **Palmse, Sagadi, Vihula ja Kolga**. Rahvusparki territooriumil asub ka **45 kaitsealust üksikobjekti**, mis on kas teadusliku, esteetilise või ajaloolis-kultuurilise väärtusega.

Lahemaa rahvusparkis on kõrge väärtusega traditsiooniline asustusmuster, mis on ajaloolise asustuse ja maakasutusega säilitanud sajanditevanuse talulisele elulaadile tüüpilise struktuuri ja ilme. Kuigi Lahemaa ajalooline maakasutusmuster on kadumas, nt põllumaade ja rohumaade võsastumise tõttu, esineb siiski veel arvukalt selliseid metsi, rohumaad, õuesid ja põlde, mis kaardianalüüsi alusel on viimase saja aasta jooksul järjepidevalt püsinud.

Lahemaa väljakujunenud asustuse võib laias laastus jagada kaheks: klindipealseteks küladeks ning rannaküladeks. Külad on ajalooliste külastruktuuride säilimise ulatuse järgi tsoneeritud erinevat tüüpi aladeks, kus traditsioonilise asustusstruktuuri säilitamiseks kehtivad vastavad kaitsemeetmed. **Väga väärtuslikud külaosad, on sellised, mis on säilitanud algupärasele lähedase struktuuri ja/või on kõrge miljööväärtusega.** Väärtuslikes külaosades on algupärane struktuur küll muutunud, kuid põhijoontes siiski loetav.

Lahemaa asulates teostatud arhitektuuri ja asustusstruktuuri analüüside tulemusena on kirjeldatud **ligi 10 000 rahvusparkil asuvat hoonet. Neist ligi veerand on määratletud väärtuslikeks** (väga väärtuslikud, väärtuslikud, miljööväärtuslikud), mis põhinevad traditsioonilistel kohalikel vormilahendustel ja materjalidel. Vana ajaloolise hoonestuse säilimine on Lahemaa külamaastiku ajaloolise ilme säilimisel kõige olulisem.

Lisaks asub Lahemaa rahvusparki territooriumil **hulgaliselt pärandkultuuri objekte, mis hoiavad elus eelmiste põlvkondade tegutsemise jälgi**. Sellisteks ajaloolise maastiku väärtusteks Lahemaal on näiteks põlised talukohad, kõrtsikohad, veskid, ajaloolised teed ja põlised kohanimed, piirded ja kiviaiad, kalmistud, kabelid, lubjaahjud ning tellisetehased.

Rohkem informatsiooni nii Lahemaa rahvusparki kui selle ajaloolis-kultuuriliste väärtuste kohta leiad Lahemaa rahvusparki **[kaitsekorralduskavast](#)**.

Statistilised ülevaated 1999-2019

The screenshot shows the EELIS website interface. At the top, there are logos for the Ministry of Environment and the Central Environmental Agency, along with the EELIS logo. The main navigation bar includes 'Looduskaitse arvudes - 2020' and 'Statistika ja viited'. The main content area is titled '12. Statistilised ülevaated 1999-2019'. Below the title, there is a text block explaining that the statistical summaries (tables 1-8) cover the years 1999-2019 and the protected areas for 2006-2020, with a link to the EELIS info page and the Nature Data website. A 'Kaardilood' (Map) is mentioned as being available for the last two years. Below the text is a large image of a nature scene with a 'Looduskaitse arvude...' banner and a 'LEARN MORE' button. To the right, there is a 'Statistika' section with a list of links for each year from 1999 to 2011. A sidebar on the right contains a vertical navigation menu with letters U, K, E, S, K, K, K.

Looduskaitse arvudes - 2020

12. Statistilised ülevaated 1999-2019

Eelnevate aastate statistilised ülevaated (tabelid 1–8) aastate 1999–2019 kohta ning kaitstava territooriumi arvutused aastate 2006–2020 kohta leiab [EELIS infolehel](#) ja [Loodusveebist](#).

Kaardilood on olemas viimase kahe aasta kohta:

Statistika

Hetkel olemasolevad kaitstavate loodusobjektide statistilised kokkuvõtet on toodud allpool:

- Statistiline ülevaade 1999 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2000 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2001 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2002 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2003 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2004 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2005 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2006 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2007 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2008 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2009 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2010 aasta kohta
- Statistiline ülevaade 2011 aasta kohta

Eelnevate aastate statistilised ülevaated (tabelid 1–8) aastate 1999–2019 kohta ning kaitstava territooriumi arvutused aastate 2006–2020 kohta leiab [EELIS infolehel](#) ja [Loodusveebist](#).